

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001349

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 26-04-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Князь Олександр Григорович

2. Oleksandr H. Kniaz

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Професійна освіта

Дата захисту: 12-06-2025

Спеціальність за освітою: Сценічне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8546

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14, 14.35, 14.35.09

Тема дисертації:

1. Формування фольклористичної компетентності майбутніх культурологів у процесі фахової підготовки
2. Formation of folklore competence of future cultural scientists in the process of professional training

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні обґрунтовано теоретичні засади, визначено зміст, структуру та педагогічні умови формування фольклористичної компетентності майбутніх культурологів у процесі фахової підготовки. Актуальність дослідження зумовлена потребою підготовки фахівців, здатних зберігати й популяризувати нематеріальну культурну спадщину, зокрема в умовах цифровізації освіти. Уточнено поняття «фольклористична компетентність» як інтегрованої професійної якості, що включає когнітивні знання, ціннісні орієнтири, практичні навички, дослідницькі вміння та цифрову обізнаність. Розроблено модель формування фольклористичної компетентності, до якої входять п'ять компонентів: когнітивний, мотиваційно-ціннісний, практичний, дослідницький і цифровий. Теоретично обґрунтовано педагогічні умови ефективного формування фольклористичної компетентності: інтеграція фольклористичних знань у міждисциплінарний простір, використання активних методів навчання, залучення до дослідницької

діяльності, впровадження цифрових технологій, а також аксіологічна інтерпретація фольклору. У межах дослідження проведено педагогічний експеримент за участі 92 студентів спеціальності «Культурологія». До експериментальної групи входило 46 осіб, до контрольної – також 46. До початку експерименту високий рівень фольклористичної компетентності в експериментальній групі мав 9,1% студентів, після впровадження моделі – 47,7%. У контрольній групі показник високого рівня наприкінці експерименту становив 17,0%. Низький рівень у експериментальній групі знизився з 52,3% до 6,8%, що підтверджено статистично ($t = 3,92$; $p < 0,01$). Наукова новизна дослідження полягає у розробці цілісної моделі формування фольклористичної компетентності, виокремленні її цифрового компонента, уточненні критеріїв і рівнів сформованості. Практичне значення полягає у можливості впровадження моделі, педагогічних умов і методичних матеріалів у навчальний процес закладів вищої освіти. У першому розділі «Формування фольклористичної компетентності у майбутніх культурологів як педагогічна проблема» проаналізовано основні поняття дослідження, визначено сутність фольклористичної компетентності, її структуру та компоненти. Увагу приділено змістовому наповненню компетентності: когнітивному, мотиваційно-ціннісному, практичному, дослідницькому й цифровому. Окремо охарактеризовано стан навчально-методичного забезпечення формування фольклористичної компетентності у вітчизняних закладах вищої освіти, виявлено суперечності між сучасними освітніми запитами та наявною підготовкою фахівців-культурологів. У другому розділі «Педагогічні умови формування фольклористичної компетентності» визначено й обґрунтовано зміст педагогічних умов, що сприяють ефективному розвитку фольклористичної компетентності. Значну увагу приділено ролі нематеріальної культурної спадщини як базису формування культурологічного мислення студентів. Обґрунтовано міждисциплінарний підхід до інтеграції фольклору в освітній процес, впровадження активних форм і методів навчання, використання цифрових технологій для аналізу та візуалізації фольклорного матеріалу. Визначено критерії, показники та рівні сформованості фольклористичної компетентності майбутніх культурологів у контексті аналізу нематеріальної культурної спадщини. Третій розділ «Експериментальне дослідження педагогічних умов формування фольклористичної компетентності у майбутніх культурологів у контексті аналізу нематеріальної культурної спадщини» присвячений опису методики, етапів, змісту та результатів педагогічного експерименту. У ньому представлено порівняльний аналіз рівнів сформованості фольклористичної компетентності у студентів контрольної та експериментальної груп. У дослідженні взяли участь 92 студенти (46 – експериментальна, 46 – контрольна група). На початку експерименту високий рівень компетентності в експериментальній групі мав 9,1% студентів, після впровадження розробленої моделі – 47,7%. Низький рівень зменшився з 52,3% до 6,8%. У контрольній групі зміни були незначними. Достовірність результатів підтверджено t-критерієм Стьюдента ($t = 3,92$, $p < 0,01$). У дисертації обґрунтовано наукову новизну результатів, серед яких: вперше запропоновано модель формування фольклористичної компетентності з виділенням цифрового компонента; удосконалено педагогічні умови; конкретизовано критерії та рівні сформованості компетентності. Практичне значення полягає у можливості впровадження моделі, методичних матеріалів, цифрових інструментів у підготовку фахівців за спеціальністю «Культурологія» у закладах вищої освіти України.

2. The dissertation research substantiates the theoretical foundations, defines the content, structure and pedagogical conditions for the formation of folklore competence of future cultural scientists in the process of professional training. The relevance of the research is due to the need to train specialists capable of preserving and popularizing intangible cultural heritage, in particular in the context of digitalization of education. The concept of "folkloristic competence" is specified as an integrated professional quality, which includes cognitive knowledge, value orientations, practical skills, research skills and digital awareness. A model for the formation of folklore competence has been developed, which includes five components: cognitive, motivational-value, practical, research and digital. The pedagogical conditions for the effective formation of folklore competence are theoretically substantiated: the integration of folklore knowledge into an interdisciplinary space, the use of active teaching methods, involvement in research activities, the introduction of digital technologies, as well as the axiological interpretation of folklore. The second section, "Pedagogical Conditions for the Formation of Folkloristic Competence," defines and substantiates the content of pedagogical conditions that contribute to the effective

development of folkloristic competence. Considerable attention is paid to the role of intangible cultural heritage as the basis for the formation of students' cultural thinking. An interdisciplinary approach to integrating folklore into the educational process, the introduction of active forms and methods of learning, and the use of digital technologies for the analysis and visualization of folklore material are substantiated. Criteria, indicators, and levels of formation of folkloristic competence of future cultural scientists in the context of the analysis of intangible cultural heritage are determined. The third section "Experimental study of pedagogical conditions for the formation of folklore competence in future cultural scientists in the context of the analysis of intangible cultural heritage" is devoted to the description of the methodology, stages, content and results of the pedagogical experiment. It presents a comparative analysis of the levels of formation of folklore competence in students of the control and experimental groups. 92 students took part in the study (46 - experimental, 46 - control group). At the beginning of the experiment, 9.1% of students in the experimental group had a high level of competence, after the implementation of the developed model - 47.7%. The low level decreased from 52.3% to 6.8%. In the control group, the changes were insignificant. The reliability of the results was confirmed by the Student's t-criterion ($t = 3.92, p < 0.01$). The dissertation substantiates the scientific novelty of the results, including: for the first time a model for the formation of folklore competence with the allocation of a digital component was proposed; pedagogical conditions were improved; The criteria and levels of competence formation are specified.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Князь О. Г. Дослідно-експериментальне обґрунтування педагогічних умов формування фольклористичної компетентності у процесі фахової підготовки культурологів. Наукові інновації та передові технології. Серія «Управління та адміністрування». Серія «Право», Серія «Економіка». Серія «Психологія», Серія «Педагогіка». 2025. № 3(43) 2025. С. 1793.
- Князь О. Г. Сфера нематеріальної культурної спадщини у освітній галузі України. Психолого-педагогічні проблеми вищої і середньої освіти в умовах сучасних викликів: теорія і практика : мат-ли VII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16-18 березня 2023 р.) / Харк. нац. пед. ун-т імені Г. С. Сковороди. 1162 с. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/10q8vxwilTDilr6JULKtFpv3v9VFad9KT-11>
- Князь О. Г. Теоретико-методологічні аспекти формування фольклористичної компетентності майбутніх культурологів у процесі фахової підготовки. Проблеми хімії та сталого розвитку. 2024. №4. С. 129-141.
- Князь О. Г. Ярмарковий рух в Україні: культурна практика. Туризм і рекреація в Україні у воєнний та повоєнний час : мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 28 червня 2024 р.) Полтава : ПДАУ. 2024. 196 с. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/2908/zbirnyktez28062024.pdf>

Наукова (науково-технічна) продукція: методичні документи

Соціально-економічна спрямованість: розвиток загальної компетентності майбутніх культурологів засобами збереження національної культурної спадщини

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гриньова Марина Вікторівна
2. Maryna V. GRYNova

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3912-9023

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Воронова Надія Сергіївна
2. Nadiia S. Voronova

Кваліфікація: д. пед. н., к. філос. н., доц., 09.00.08, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Донбасський державний педагогічний університет"

Код за ЄДРПОУ: 38177113

Місцезнаходження: Вул. Генерала Батюка, будинок 19, Слов'янськ, Краматорський р-н., 84116, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стрельников Віктор Юрійович

2. Viktor J. Strelnikov

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8822-9517

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавська академія неперервної освіти ім. М. В. Остроградського

Код за ЄДРПОУ: 22518134

Місцезнаходження: вул. Соборності, 64-ж, Полтава, Полтавський р-н., 36014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Винничук Рената Володимирівна

2. Renata V. Vynnychuk

Кваліфікація: д.пед.н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1508-7984

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лук'яненко Олександр Вікторович

2. Oleksandr V. Lukianenko

Кваліфікація: д. і. н., професор, 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6228-6695

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Код за ЄДРПОУ: 31035253

Місцезнаходження: вул. Остроградського, буд. 2, Полтава, Полтавський р-н., 36003, Україна

